

endast h. bst i behåll. 18—19: endast nedre delen av hst finnas kvar; de följande 20—21 **sa** äro tämligen tydliga. 22—24 **n · at** tydligt; av 25 **u** finns endast bst, svagt synlig. 26—27 **si** tämligen säkert, av 28 endast en hst. Av 29 **b** synes tydligt övre delen av hst och nedre bst; de bevarade resterna likna närmast ett **s**, men runan har sannolikt varit **b**. Av de följande runorna, längst t. h. i nedre slingan, är endast **t** fullt tydlig. 34 **a** har bst böjd och på h. sidan av hst går en fördjupning, sannolikt dock icke huggen, ned mot ramlinjen; runan ger därför till en början intryck av ett **r**. Inskriften fortsätter sedan omvänd, från v. till h., i nedre slingan. Framför 35 **r** har funnits plats för två eller tre runor; ristningen är helt förstörd. 35 **r** är säkert; 36—38 **lau**, 40—41 **ar** tydliga. 39 kan möjligen ha varit **f**, men sannolikare är **g**. 46 **i** har en fördjupning på mitten och ger intryck av **e**, liksom 47 **e**. Av 48 **b** är, utom hst, endast nedre bst någorlunda säker. 49 **l** är tydligt. Därefter två hst utan synliga bst. 52 **s** tydligt; i 53—54 **al** äro bst mycket svaga. Ovanför 52—54 **sal** står, innanför slingan, ordet 55—58 **ha - s**; i den tredje runan finns intet spår av bst. — Dybeck: 11—14 **knu -**; 25—29 **u - a . . us . . . si -** (vilket suppleras: **una · fustra · sin**); 29—34 **buata**, 35—41 **[a]rlaukar**, 45—58 **haebfi · sil · ha - s**. — Brate: 11—14 **fluk -**; 15—21 saknas. Efter 23—24 **at** förmodar Brate **ufak fapur**; utom **u** tror han sig se **a** säkert och spår av **f** och **k**. 29—30 **bu** tydligt, likaså 33—34 **ta**. 35—41 **rlaugar**, troligen rest av ett **[kai]rlaugar**. 45—58 **hiebli · sil · hans**.

Namnet *Likviðr* förekommer även L 190 Ekeby, Gamla Uppsala sn och är troligen samma namn som *Liknviðr* i en gotländsk inskrift. Under medeltiden är *Likvidh* »tämligen vanligt» (Lundgren). — Om namnet *Knutr* se Sö 217. Det förekommer i runinskrifterna endast i några få, spridda fall; utom de nämnda U 92, L 264 Häringe, Älvkarleby sn, L 761 Gryta, Kulla sn; L 998 Lilla Kyringe, Björksta sn (Västmanland); L 1052 Fläräng, Valbo sn (Gästrikland). I D 2: 118 Väsby, Ösby sn, D 2: 146 Orkesta sn och Ög 111 avses Knut den store. — Om *Gæirlaug* se U 29. Brate förmodar, att namnet betecknat samma person här och i Hillersjöristningen. *Ufeigr*, som han vill läsa namnet på den döde, skulle ha varit Gerlögs tredje man.

39. Torslunda, Sånga sn.

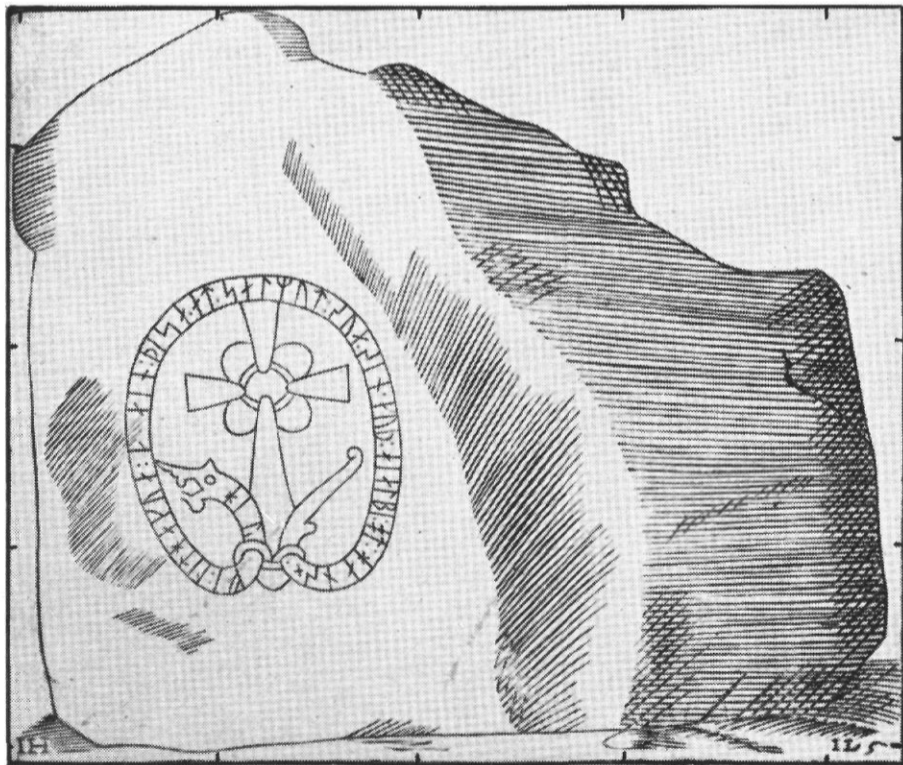

Fig. 30. U 39. Torslunda, Sånga sn. Efter B 294.

Litteratur: B 294, L 350. J. Hadorph, Färentuna Häradz Runestenar (1680), nr 7; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 239; O. Celsius, SR 1, s. 7; J. E. Arenius, De Antiquitatibus Insulae Feringsöensis (1751), s. 16; V. Dahlgren, Färentuna härad, 1851 (ATA), s. 17; UFT h. 2 (1872), s. 64.

Avbildning: Träsnitt sign. av Leitz och Hadorph (Hadorph a. a., Peringskiöld a. a., B 294).

Ristningen fanns på ett berg enligt Hadorph vid »Runketorp i Gårdzlidret», enligt Peringskiöld vid »Runketorp i Sånga sochn», enligt *Bautil* vid »Runketorp», enligt Arenius »ad villam Thorslunda». Den har icke kunnat återfinnas i senare tid. Någon plats med namnet Runketorp finnes ej numera i Sånga socken. Förmodligen har det varit ett torp under Torslunda, avhyst redan vid mitten av 1700-talet.

Inskrift (enligt B 294, rättad efter Arenius):

halki : lit hakua : ş - ain : þisa · at · salmut : sun · sin · kup : hialbi : ot : hans ×

Hælgj let haggva stæin þenna at Salmund, sun sinn. Guð hialpi and hans.

»Helge lät hugga denna sten efter Salmund, sin son. Gud hjälpe hans ande.»

Till läsningen: 1—5 **hiufi Bautil**, **halki** Arenius; 14—18 **s - ain** saknas hos Arenius; 19—21 **þi - a** Arenius. F. ö. överensstämma de båda läsningarna med varandra.

Hadorph tolkar inskriftens första mening: »Hillewi lät hugga Sten denna åth Salmut sin Son»; Arenius: »Helgo curavit saxo insculpi Salmuto filio suo»; *UFT*: »Hjufve lät hugga denna sten efter Salmund, sin son».

Namnet *Salmundr* är känt från flera medeltida urkunder. Det motsvaras av no.-isl. *Sq̄l-mundr*, ett tämligen vanligt namn i Norge och på Island.

40. Eneby, Skå sn.

Pl. 24.

Litteratur: B 290, L 355. J. Hadorph, *Färentuna Häradz Runestenar* (1680), n:r 12; J. Peringskiöld, *Monumenta* 3, bl. 242; O. Celsius, *SR* 1, s. 12; J. E. Arenius, *De Antiquitatibus Insulæ Feringsöensis* (diss., 1751), s. 17; V. Dahlgren, *Färentuna härad*, 1851 (ATA), s. 19; »En runsten på Söderberga egor i Skå socken, Svartsjölandet. Juni 1871» (hs av okänd förf. i ATA); *UFT* h. 2 (1872), s. 56, h. 5 (1876), s. 115; *KVHAAkad:s Månadsblad* 1872, s. 15; E. Brate, *Anteckningar* (ATA).

Äldre avbildningar: Leitz, träsnitt (Hadorph a. a., Peringskiöld a. a., B 290); Brate 1907 (ATA).

Runstenen står nu rest på en delvis nyodlad moränkulle omkr. 30 m. V om lägenheten Runhällen, på Söderberga ägor, men nära gränsen till Eneby.

Hadorph uppger, att stenen står på »Eneby ägor wid vägen»; likaså Peringskiöld och *Bautil*. Arenius betecknar stenen som »Enebyensis». Den var sedan länge saknad men återfanns 1871 på Söderberga ägor. Vid Brates besök 1901 låg den »nedsjunknen i marken i östra ändan av Söderberga gärdesbacke nära södra gränsen av Söderberga ägor mot Eneby». Den flyttades 1903 upp på en närbelägen berghäll »i östra kanten av gärdesbacken 10 steg från åkern». Det är på denna plats den numera blivit rest. Eneby är den gamla huvudbyn, varifrån Söderberga utgör en utflyttning. Den gård, på vars ägor stenen befinner sig, är Söderberga n:r 1 = Eneby n:r 4. I närheten finnes ett gravfält, bestående av smärre högar.

Runstenen var redan på 1600-talet sönderslagen. »Fyra stycken fans igen», säger Hadorph, »det femte var borta.» Endast den nedre huvuddelen finns numera i behåll. Därjämte återfanns 1934 ett litet fragment av stenens topp; det fastsattes 1937 vid den resta stenen.

Ljusgrå granit. Höjd 0,85 m., bredd (över slingknoten) 0,85 m.

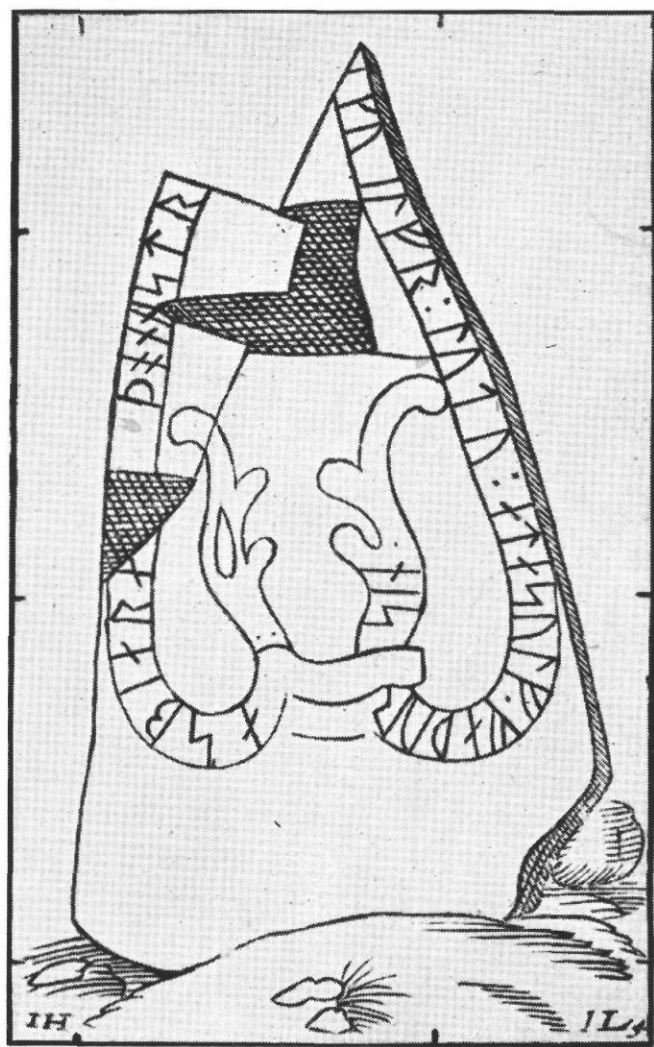

Fig. 31. U 40. Eneby, Skå sn. Efter B 290.